

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Habilitációs Füzetei
Tudományos tevékenységet áttekintő összefoglalás

A VÁD TÖRVÉNYESSÉGE

Írta:

Belovics Ervin

aki a „Jog- és Államtudományok” tudományágban
habilitáció elnyerésére pályázik

Budapest

2012

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezető.....	3
1.1. A vádemelés előzményei.....	3
1.2. A fogalom törvényi megjelenítésének előzményei.....	7
2. A vádemelési jogosultság.....	9
2.1. A közvád.....	9
2.2. A magánvád.....	10
2.3. A pótmagánvád.....	11
3. A vád funkciója.....	14
3.1. A perbeli funkciók megosztása.....	14
3.2. A váddal való rendelkezés.....	15
3.3. A vádhoz kötöttség.....	16
4. A vádemelés feltétele.....	20
5. A nyomozás során elkövetett törvénysértések hatása a vád törvényességére.....	25
5.1. A bizonyítékok törvénysértő beszerzése.....	25
5.2. A nyomozás folytatásának elrendelésére vonatkozó szabályok megsértése....	28
5.3. A felmentő ítélet és a vád törvényessége.....	29
Irodalom.....	31
A doktori (PhD) fokozat megszerzése utáni publikációk jegyzéke.....	34

A vád törvényessége

(HABILITÁCIÓS TÉZIS)

1. Bevezető

„Mióta a modern perjogokban megszűnt annak lehetősége, hogy a bíróság vád nélkül hivatalból eljárást indítson, a vád jogának gyakorlása, mint a büntető megtorlás lehetőségének perjogi előfeltétele, fő fontosságú kérdéssé vált.”¹ Edvi Illés Károly idézett soraiból minden kétséget kizáróan kitűnik, már a XIX. század végére a XX. század elejére egyértelművé vált, hogy a vádemelésnek a terhelt büntetőjogi felelősségre vonása szempontjából determináló jelentősége van.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban Be.) önálló fejezetben szabályozza a nyomozás befejezése utáni ügyészi feladatokat, amiből az következik, hogy a büntetőeljárás nyomozási, illetve vádemelési szakasza egymástól elkülönül, és „a nyomozás menetét tekintve a vád a bűnüldöző tevékenység eredménye.”² Ebben, tehát a X. fejezetben ad lehetőséget a törvény a vádemelés részbeni mellőzésére, a vádemelés elhalasztására, és itt rendelkezik a pótmagánvádló fellépésének eseteiről és ennek módjáról is.

1.1. A vádemelés előzményei

Amennyiben a nyomozás iratainak megismerésével kapcsolatos eljárási cselekményt az ügyész maga végezte, ennek megtörténte után, ha pedig azt a nyomozó hatóság biztosította, az iratok hozzáérkezését követő harminc napon belül az ügyész az ügy iratait köteles megvizsgálni. Az ügyésznek azt kell ellenőriznie, hogy az ügy vádemelésre alkalmas-e, vagyis az eljárás további szakaszába juthat-e vagy sem.

---

¹ Balogh Jenő - Edvi Illés Károly - Vargha Ferenc: Bűnvádi Perrendtartás Magyarázata. Budapest, 1910. Grill Károly Könyvkiadó Vállalata, 251. old.

² Magyar büntető eljárási jog. Szerkesztette: Király Tibor. Budapest, 1978. Tankönyvkiadó. 73. old.

a) A büntetőeljárás nyomozási szakaszában a nyomozó hatóságnak – függetlenül attól, hogy a nyomozást az ügyész rendelkezése alapján vagy önállóan végzi – és az ügyésznek – tekintet nélkül arra, hogy nyomozást végeztet vagy nyomoz – az eljárás alapjául szolgáló cselekmény büntetőjogi megítélésére kiható tények teljes körű felderítésére kell törekednie. A bizonyítás során ugyanis alaposan és hiánytalanul a valóságnak megfelelően kell a tényállást tisztázni.³ Az, hogy melyek a büntetőjogi felelősségre kiható tények, attól függ, hogy milyen bűncselekmény képezi az eljárás alapját. Amennyiben akár csak egyetlen törvényi tényállási elem ténybeli alapjának teljes körű tisztázása a nyomozás során elmarad, ez azt eredményezi, hogy nem lehet megnyugtatóan állást foglalni a vádemelés kérdésében, de a történeti tényállás felderítetlensége miatt az eljárást megszüntetni sem lehet.

A tényállás felderítetlenségét eredményezi tehát, ha a bizonyítékok teljes körű beszerzése elmarad és bár az iratok adatai alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy további bizonyítékok léteznek, a nyomozó hatóság, illetve az ügyész elmulasztotta azokat beszerezni. Ennek természetesen csak akkor van jelentősége, ha a büntetőjogi felelősségre kiható tény tekintetében bizonyíték beszerzésére egyáltalán nem került sor, avagy ha a rendelkezésre álló bizonyítékok ellentmondásosak. A büntetőeljárás időszerűségének biztosítása érdekében ugyanakkor el kell kerülni a büntetőjogi szempontból irreleváns tények bizonyítását, valamint a terhelt által sem vitatott és megfelelő bizonyítékokkal igazolt tények további bizonyítékokkal való alátámasztását, vagyis a „túlbizonyítást.” Nem lehet azonban egyetérteni azokkal a szerzőkkel, akik szerint mivel az új büntetőeljárás törvény fókuszában a bírósági eljárás áll, és a bírósági tárgyalás a bizonyítás fő színtere, ezért a nyomozás során elégséges a vádemeléshez „elengedhetetlenül” szükséges bizonyítékoknak a beszerzése. Ennek a szemléletnek a meghonosodása a jogalkalmazói gyakorlatban ugyanis alaptalan vádemelések sokaságát eredményezné, holott a törvény nem hagy kétséget atekintetben, hogy az ügyész a nyomozást azért végezteti, illetve azért nyomoz, hogy a vádemelés feltételeit megállapíthassa.⁴ A vádemelés ténybeli feltétele pedig – miként arra már utaltam – nyilvánvalóan a vád tárgyát képező bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek szempontjából releváns történeti tényállás teljes körű felderítése, illetve az elkövető

---

³ Be. 75. § (1) bekezdés.

⁴ Be. 28. § (3) bekezdés.

kilétének a tisztázása. Nem lehet továbbá figyelmen kívül hagyni a bizonyítási teherrel kapcsolatos azon rendelkezést, amely szerint a vád bizonyítása a vádlót terheli.⁵

b) A törvény az ügyész kötelességévé teszi, hogy mind a terheltet terhelő és mentő, mind a büntetőjogi felelősséget súlyosító és enyhítő körülményeket az eljárás minden szakaszában figyelembe vegye. E törvényi rendelkezésből következik, hogy a nyomozás során maradéktalanul fel kell deríteni a büntetés kiszabásakor jelentőséggel bíró alanyi és tárgyi tényezőket.

A bizonyítás a büntetőeljárás járulékos kérdéseinek – különösen a polgári jogi igény – elbírálásában jelentős tényekre is kiterjedhet.⁶

c) A bizonyítási eszközök felderítése, összegyűjtése, biztosítása és felhasználása során a büntetőeljárás törvény rendelkezései szerint kell eljárni, a bizonyítási cselekmények végzésekor pedig az emberi méltóságot, az érintettek személyiségi jogait és a kegyeleti jogot tiszteletben kell tartani.

A bíróság és az ügyész a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Nem értékelhető azonban bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon, vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.⁷

Tiltott módon megszerzett bizonyítási eszköz például a terheltnek vagy a tanúnak a vallomása, ha a választ, illetőleg nem bizonyított tény állítását magában foglaló, a törvénnyel össze nem egyeztethető ígéretet tartalmazó kérdésen alapul.⁸

Ezen törvényi rendelkezések miatt kell a vádemelésről döntő ügyésznek rendkívül körültekintően ellenőriznie azt, hogy az említett bizonyítási eszközök beszerzésekor a nyomozó hatóság, illetve az ügyész betartotta-e a jogszabályi rendelkezéseket. Vizsgálni kell továbbá, hogy figyelmeztették-e a tanúként kihallgatott személyeket a mentességi

---

⁵ Be. 4. § (1) bekezdés.

⁶ Be. 75. § (2) bekezdés.

⁷ Be. 78. § (3)-(4) bekezdés.

⁸ Be. 180. § (1) bekezdés, Be. 181. § (1) bekezdés.

okokra és a jogaikra, hiszen a figyelmeztetés elmaradása esetén a tanúvallomás bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.⁹ Ellenőrizni kell, hogy a kihallgatott tanúk vallomástételének nem volt-e valamilyen akadálya, illetve, hogy a tanút nem hallgatták-e ki annak ellenére, hogy ilyen akadály állt fenn. Abban az esetben ugyanis, ha a tanú vallomástételének akadálya volt és a tanút ennek ellenére hallgatta ki a nyomozó hatóság vagy az ügyész, a törvény rendelkezésére figyelemmel az így kihallgatott tanú vallomása bizonyítási eszközként nem értékelhető.¹⁰ Úgyszintén vizsgálat tárgyává kell tenni a terhelt vallomását abból a szempontból, hogy a nyomozó hatóság, illetve az ügyész figyelmeztette-e a kihallgatásának megkezdésekor a Be. 117. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra,¹¹ mivel a figyelmeztetés elmaradása esetén a terhelt vallomása nem minősülhet bizonyítási eszköznek.

d) Vizsgálni kell azt is, hogy a nyomozó hatóság, illetve az ügyész betartotta-e a büntetőeljárás alanyainak jogaira vonatkozó törvényi előírásokat. Különös figyelemmel kell elvégezni az elemzést abból a szempontból, hogy érvényesülhettek-e a gyanúsított és a védő jogai. Bár a terhelt és a védő jogainak a nyomozás során történő jogellenes korlátozása relatív eljárási szabálysértést valósít meg, azonban, ha az a másodfokú eljárásban nem orvosolható és lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére vagy a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi.¹²

„A vádemeléssel az eljárás minőségileg új szakaszába lép, változnak az alanyok, a nyomozó hatóságok befejezték a munkájukat, a bíróság eljárását a továbbiakban a vád határozza meg, kereteit az jelöli ki.”¹³

---

⁹ Be. 82. § (2) bekezdés.

¹⁰ Be. 84. §

¹¹ Be. 117. § (2) bekezdés „A terheltet a kihallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, a vallomástételét, illetve az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta. Figyelmeztetni kell arra is, hogy amit mond, illetve rendelkezésre bocsát, bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést, valamint a terheltnek a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.”

¹² Be. 375. § (1) bekezdés.

¹³ Büntető eljárásjog. Szerkesztő: Tóth Mihály, Budapest, 2009. HVG Orac 346. old.

1.2. A fogalom törvényi megjelenítésének előzményei

A vádemelés legjelentősebb kérdésköre, - az eddigiekből is kitűnően - a vád törvényessége. A korábbi eljárási törvények a törvényes vád fogalmát nem definiálták, de nem határozta azt meg a hatályba lépésekor a Be sem. „A vád törvényes voltának magyarázatát hagyományosan a jogtudomány feladatának tekintették. A tudomány e téren nyújtott teljesítményével szemben nem is hangzott el érdemi kifogás.”¹⁴

A jogirodalmi okfejtések tehát igyekeztek teljes körűen meghatározni a vád törvényességének kritériumait. Így Király Tibor szerint „a törvény olyan általános követelményt, hogy a vád legyen törvényes és megalapozott, kifejezetten nem fogalmaz meg, a törvény más rendelkezéseiből - az eljárás megindítására, a vádiratra, a nyomozás, az eljárás megszüntetésére, a felmentő ítéletre vonatkozó rendelkezések alapján - azonban az említett követelmények világosan előtűnnek.”¹⁵ Király Tibor ezeket a követelményeket a következőképpen foglalja össze. „Törvényes a vád, ha

- a vádemelésre jogosulttól származik, tehát ügyésztől, sértettől, esetleg jogutódjától, mint pótmagánvádlótól vagy a magánvádas ügyekben, mint magánvádlótól;
- azt bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt emelik,
- azzal szemben, aki a magyar törvények szerint büntetőjogi felelősségre vonható.

Nem tekinthető törvényesnek a vád, ha az eljárásnak bármilyen természetű akadály van: akár büntetőjogi, akár büntető eljárási jogi, akár más természetű (diplomáciai mentesség, mentelmi jog).”¹⁶

A törvényes vád fogalmi elemeinek meghatározására és a definíció törvénybe iktatására 2006-ban került sor, a 2006. évi LI. törvény megalkotásakor, mely törvény 2006. július 1-én lépett hatályba.¹⁷ Bócz Endre a törvényes vád definiálására vonatkozó

¹⁴ Bócz Endre: Valóban a vád törvényességének fogalma volt a tisztázatlan? Magyar Jog 2008/5., 258. old.

¹⁵ Király Tibor: Büntetőeljárási jog. Budapest, 2001. Osiris Kiadó, 353. old.

¹⁶ Király Tibor: id. mű 353. old.

¹⁷ A miniszteri indokolás szerint „A törvényes és megalapozott vád az eljárás bírósági szakaszának központi kérdése. Szerepe, jelentősége meghatározó, ezért alapvető érdekek fűződnek ahhoz, hogy a vád megfeleljen a törvény által megszabott minimális feltételeknek. A Be. mindeddig nem határozta meg a törvényes vád fogalmát, követelményeit, bár azt az Alkotmánybíróság a 14/2002. (III. 20.) AB határozatában (a továbbiakban: ABH) összefoglalta, és az ítélezési gyakorlat is tételen kimunkálta. A törvényes vád követelményei és hiányának jogkövetkezményei a Be. összefüggéseiből kikövetkeztethetők. Ezért a törvény lényegében összegzi a törvényes vádnak a hatályos szabályozásban fellelhető követelményeit és beiktatja a Be. alapvető rendelkezései közé.

Az évtizedek óta következetes ítélezési gyakorlat szerint a vád nem pusztán attól törvényes, hogy teljesülnek azok a feltételek, amelyekről a törvény a vádlói jogkör gyakorlását függővé teszi. A vád soha nem törvényes pusztán azért, hogy azt az ügyész, (illetve a törvényben meghatározott feltételek szerint a magánvádló vagy a pótmagánvádló) emeli (alaki legitímáció). Az ABH szerint a

kezdeményezések hátterében egy jogalkalmazói vitát sejt „a Legfőbb Ügyészség azt vallotta, hogy csak azok a tények alkotják a vád tárgyát, amelyeket az ügyész kifejezetten értékelt jogi szempontból is, a Legfelsőbb Bíróság viszont azon a véleményen volt, hogy a vád tárgya a vádiratban szereplő minden olyan tény, amely miatt az ügyész nem mellőzte kifejezetten a vádemelést. A bírói gyakorlat természetesen a Legfelsőbb Bíróság álláspontját követte, vagyis azt tekintette vád tárgyává tett ténynek, amit a bíróság szerint az ügyésznek vád tárgyává kellett volna tennie, ha úgy ismerné és értelmezné a jogot, mint ő.”¹⁸

A törvényes vád fogalmát tehát a Be. 2. §-ának (2) bekezdése határozza meg, amely definíció szerint a vád akkor törvényes, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.¹⁹

A vád törvényességének tehát formai és tartalmi követelményei egyaránt vannak. E feltételek hiányában bírósági eljárás nem indítható, illetve nem folytatható, a bíróságnak ugyanis meg kell szüntetnie az eljárást, ha a vád nem törvényes.²⁰ Ezért van kiemelkedő jelentősége a jogosultság kérdésének, a materiális elemeknek, továbbá annak, hogy mi is a vád funkciója.

---

törvényes vádnak csupán az alaki feltétele, hogy a Be.-ben a vádlói jogosultságokkal felruházott ügyésztől (Be. 28. § (1) és (7) bekezdés) illetve az ügyek meghatározott körében a magánvádlótól (Be. 52. § (1) bekezdés) vagy a pótmagánvádlótól (Be. 53. § (1) bekezdés) származzék. Törvényes csak az a vád lehet, amely a minimális tartalmi követelményeknek is megfelel. A vád képviselőjének minden esetben konkrétan körülírt cselekmény miatt, annak a büntetőtörvény szerinti minősítését is tartalmazó, pontosan azonosítható személy felelősségre vonására irányuló megalapozott, a bizonyítékok megjelölését és indítványait is magában foglaló, összefoglalt váddal kell a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság előtt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményeznie. Ezt tükrözi a következetes ítélkezési gyakorlat is.”

¹⁸Bócz Endre: id. mű 258. old. Megjegyzem, bár a kérdéses időszakban már a legfőbb ügyész büntetőjogi helyetteseként irányítottam az ügyészség büntető jogalkalmazói munkáját, ilyen legfőbb ügyészségi nézetről nincs tudomásom. Ellenkezőleg, álláspontom szerint is a Legfelsőbb Bíróság, - és a bírói gyakorlat - nézete volt a helyes.

¹⁹Megjegyzem, a törvényes vád fogalmának jogszabályi megjelenítését a kezdetektől fogva több elméleti és gyakorlati szakember is szükségtelennek tartja. Így Bócz Endre szerint „a Be. 2. § (2) bekezdésében olvasható meghatározásnak félrevezető fennhangjai vannak, s ezért kevésbé sikerültnek tartom, és mert semmi olyat nem mond, ami a törvényben egyébként nem lenne olvasható, szerintem felesleges is. A vád törvényességének nem az ismérveit, hanem csak az eljárási jogi előfeltételeit foglalja össze – nem igazi definíció tehát. Egy közjogi – vagyis alaki és tartalmi – meghatározás persze hasznos, de annak megalkotása rég megoldott tudományos feladat. Csak azért, hogy ezt érzékeltessem: közjogi szempontból az alaki feltételeknek megfelelő vád sem törvényes, ha pl. az ügyész tudja, hogy nem felel meg a valóságnak – vagyis hamis. Közjogi értelemben nem törvényes a vád akkor sem, ha nem hamis ugyan, de az ügyész a vádlottnak borsot akar törni az orra alá és ezért emel ellene vádat a vádemelés elhalasztása vagy más enyhébb elintézési mód helyett.” Bócz Endre. Valóban a vád törvényességének fogalma volt a tisztázatlan? Magyar Jog 2008/5. 263. old.

²⁰Be. 267. § (1) bekezdés j) pont, Be. 332. § (1) bekezdés d) pont.

2. A vádemelési jogosultság.

A vád a vádemelésre jogosult személy bírósághoz címzett indítványa a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása érdekében. Másként fogalmazva, a vád törvényességének alaki feltétele, hogy a bírósági eljárás lefolytatását vádlói jogosultsággal rendelkező személy kezdeményezze.

2.1. A közvád

A közvádló az ügyész.²¹ Magyarország Alaptörvénye szerint „A legfőbb ügyész és az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként az állam büntető igényét érvényesíti. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.”²²

Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ügyészség törvényben meghatározottak szerint jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben, illetve képviseli a közvádat a bírósági eljárásban. Az ügyészség feladatait a 2011. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) konkretizálja, míg a feladatok teljesítése érdekében az ügyészséget megillető jogosultságokat és kötelezettségeket az eljárási törvények határozzák meg. Az Ütv. 2. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerint az ügyészség közvádlóként gyakorolja a vádemelés közhatalmi jogkörét; a bírósági eljárásban képviseli a vádat, továbbá gyakorolja a büntetőeljárási törvényben számára biztosított jogorvoslati jogokat.

A vád törvényességének körébe sorolja Róth Erika azt, „hogy az ügyész és a bíróság, amely előtt vádat emel, hatáskörrel és illetékességgel rendelkezzen az adott ügyben.”²³

Ezt az álláspontot tévesnek tartom. Az nem képezheti vita tárgyát, hogy eljárási szabálysértés valósul meg minden olyan esetben, amikor az általános szabályok szerint vádemelésre jogosult ügyész emel vádat olyan esetben, amikor a vádemelési jogosultság a törvény rendelkezéseire tekintettel a fiatakorúak ügyészét vagy a katonai

---

²¹ Be. 28. § (1) bekezdés.

²² 29. cikk (1) bekezdés.

²³ Farkas Ákos - Róth Erika: A büntetőeljárás. Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2007. 251. old.

büntetőeljárásban ügyészi feladatokat ellátó ügyészt illeti meg. A vád azonban ilyenkor törvényes, hiszen vádlói legitimációval rendelkező személytől származik, de a speciális rendelkezések megsértése miatt kellékhányos. Ezért a bíróságnak az általános szabályok szerint vádat emelő ügyészt kell felhívnia a hiányosság pótlására és amennyiben a fiatakorúak ügyésze, illetve a katonai ügyész nem veszi át a vád képviseletét, a bíróságnak a Be. 267. § (1) bekezdés k) pontja²⁴ alapján az eljárást meg kell szüntetnie. Amennyiben pedig az a bíróság, amely előtt az ügyész vádat emel, az ügy elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel és/vagy illetékességgel attól még a vád nyilvánvalóan megfelel a törvényességi kritériumoknak, más kérdés, hogy ez is eljárási szabálysértés, amit az áttétel jogintézményével lehet kiküszöbölni.

Vádemelésre jogosult az ügyészen kívül a pótmagánvádló és a magánvádló. Az előbbi felsorolásból is kitűnik, hogy a magyar jogrendszerben az ügyésznek nincs vádemelési monopóliuma, azaz kizárólagos vádemelési jogosultsága.

2.2. A magánvád

Vádemelési szempontból a bűncselekmények két csoportba sorolhatók. Egyrészt megkülönböztethetjük a közvádas, másrészt a magánvádas bűncselekményeket.

A bűncselekmények döntő többsége közvádas jellegű, néhány csekélyebb tárgyi súlyú bűncselekmény (könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés, kegyeletsértés) esetében azonban a törvény a sértettre bízta a vádemelés kérdésében a döntési jogosultságot. Amennyiben a sértett feljelentést tesz, mint magánvádlót a vádképviseleti jogosultságok is megilletik.²⁵ Külön kell szólni azonban a rágalmazásról és a becsületsértésről, melyek közvádra üldözendők, ha hivatalos személy sérelmére hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt vagy hatóság sérelmére hivatali működésével összefüggésben követték el.²⁶

---

²⁴ Be. 267. § (1) bekezdés k) „ha a vádirat nem felel meg a 217. § (3) bekezdésében foglaltaknak és az ügyész nem tett eleget a 268. § (1) bekezdése szerinti megkeresésben foglaltaknak.”

²⁵ Be. 52. § (1) bekezdés.

²⁶ Be. 52. § (4) bekezdés.

2.3. A pótmagánvád

A pótmagánvád jogintézménye a közvadás bűncselekményekhez kapcsolódik (BH 2010. 61.). A sértett ugyanis a törvényben meghatározott esetekben pótmagánvádlóként léphet fel, ha

- az ügyész vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította vagy a nyomozást megszüntette,
- az ügyész a vádemelést részben mellőzte,
- az ügyész a vádat elejtette,
- az ügyész a nyomozás eredményeként közvadásra üldözendő bűncselekményt nem állapított meg, ezért nem emelt vádat, illetőleg a vád képviselőjét – magánvadás eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként – nem vette át,
- az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvadásra üldözendő.²⁷

Megjegyzem, a pótmagánvád jogintézményének felélesztését több szerző is paradigmaváltásként értékeli. Így Tremmel Flórián szerint a pótmagánvád „az évtizedeken keresztül érvényesülő közvadás monopólium alapvető korrektívuma, és előrelépés a terhelt és a sértett közötti egyensúly irányában.”²⁸

A sértett által emelhető pótmagánvád ugyanis nem előzmény nélküli a magyar büntető eljárási jog történetében. A bűnvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvénycikk (továbbiakban: Bp.) is ismerte már, és e törvény rendelkezésének lényege szerint azokban az esetekben, amikor a vádemelés joga az ügyészt illette meg, de az megtagadta a vádemelést, avagy bár a vádemelésre sor került, de az ügyész a vádat elejtette, a sértett átvehette ezen ügyészi jogosultságokat. Előfordulhat ugyanis, hogy a közvádló „nem emel vádat vagy az emelt vádat parancsoló ok nélkül elejti és ekkor mulasztása, illetőleg a helytelen vádelejtés teljesen útját fogja vágni a büntető igazságszolgáltatás menetének.”²⁹

A kor szerzői az ügyészi vádemelés elmulasztásának lehetséges okait a következőkben vélték megtalálni. Úgy, mint

---

²⁷ Be. 53. § (1) bekezdés.

²⁸ Tremmel Flórián: A pótmagánvadás eljárás „különös eljárás” jellegéről. Tanulmányok, Dr. Dr. h.c. Horváth Tibor professor emeritus 80. születésnapja tiszteletére. Szerkesztő: Farkas Ákos, Miskolc, 2007. Bíbor Kiadó, 429. old.

²⁹ Balogh Jenő - Edvi Illés Károly - Vargha Ferenc: id. mű 309. old.

- a politikai elvárásoknak való megfelelési kényszer,
- szakmai hozzá nem értés, képzetlenség,
- leterheltség,
- ügyészi tévedés.

A pótmagánvád jogintézménye tehát lehetőséget adott a sértettnek arra, hogy a bírósághoz forduljon minden olyan esetben, amikor az ügyész erre nem volt hajlandó. A „jogi érdek, a mely a sértettnél fennforog, előreláthatólag serkenteni fogja őt arra, hogy éljen is a neki adott vádjoggal minden olyan esetben, midőn ez a vádhatóság működésének kiegészítése végett szükséges.”³⁰ A jogintézményekkel kapcsolatos szabályok hatályon kívül helyezésére és így a pótmagánvád megszüntetésére az 1954. évi V. törvénnyel került sor, és annak újraélesztését hajtotta végre a Be.

Tehát, amíg a magánvadás ügyekben a sértett vádemelési jogosultsága az ügyésztől függetlenül, önállóan érvényesül, a pótmagánvádlókénti fellépésre kizárólag az eljárási törvényben meghatározott esetekben és csak akkor nyílik lehetőség, ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság elutasította a feljelentést, megszüntette a nyomozást vagy az ügyész részben mellőzte a vádemelést, illetve ejtette a vádat, avagy ha az ügyész álláspontja szerint a cselekmény a magánvadás bűncselekmények körébe tartozik. Mindebből az következik, hogy a pótmagánvádló a közvádlói jogaival élni nem kívánó ügyész helyébe lép és a sértett ily módon kényszerítheti ki a bírósági eljárást.

A Legfelsőbb Bíróság 3/2004. BJE számú jogegységi határozatában kifejtettek szerint az állam vagyoni sérelmével járó bűncselekmények miatt indított büntetőeljárásban helye van pótmagánvádnak, minden olyan esetben, amikor annak egyéb feltételei fennállnak. Annak sincs jelentősége, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény a vagyon elleni bűncselekmények körében vagy a Büntető Törvénykönyv Különös Részének más fejezetében van-e elhelyezve. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint sértett lehet természetes személy, jogi személy és lehet az állam is. Ugyanakkor az eljárási törvénynek nincs olyan tételes rendelkezése, mely szerint a sértetti kör valamelyikének bármely eljárási joga korlátozható vagy elvonható lenne. Mindebből pedig az következik, hogy az államot is megilletik mindazok a jogok, amelyeket a törvény a sértettek számára biztosít, amennyiben vagyoni jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sérti vagy veszélyezteti. Ezért képviselője útján pótmagánvádlóként is felléphet.

---

³⁰ Balogh Jenő - Edvi Illés Károly - Vargha Ferenc: id. mű 313. old.

Az államot, mint sértettet pótmagánvádlóként az a szerve képviseli, melynek érdekkörét a cselekmény érintette. Ilyen szerv lehet az állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, vagy költségvetési szerv, a pótmagánvádat pedig e szervek képviselőire jogosult személyek terjeszthetik elő.

A Legfelsőbb Bíróság 3/2004. BJE számú büntető jogegységi határozatát azonban az Alkotmánybíróság a 2005. november 12-én meghozott 42/2005. (XI. 14.) AB határozatával alkotmányellenesnek nyilvánította, és ezért e jogegységi határozatot a kihirdetésének napjával megsemmisítette. Határozatának indokolásában az Alkotmánybíróság arra mutatott rá, hogy az állam büntetőjogi igényének érvényesítésében az Alkotmány, a szervezeti törvények és a Be. a közvádloi jogkört az ügyészségre bízta, mely szerv működéséért és működőképességének biztosításáért az állam felel. Az ügyészség és más hatalmi ágak szervezetei között a büntetőigény léte tekintetében fennálló nézeteltérések kockázatát az államnak kell viselnie. Az ügyészség és az állam vagyoni jogaiban sértett közhatalmi szervezet közötti vita megoldására sem intézményesen, sem pedig az egyedi esetekben nem vehető igénybe a büntetőeljárás, amely szükségszerűen érinti mind az eljárás alá vont, mind sok esetben kívülálló személyek alkotmányos alapjogait. A pótmagánvádló természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet egyaránt lehet, azonban alkotmányos követelmény annak kizárása, hogy az ügyészségen kívül más közhatalmi szervezet pótmagánvádlóként a vádló közhatalmi pozíciójába kerülhessen. A pótmagánvádló ugyanis a bírósági eljárásban az ügyész jogait gyakorolja, ideértve a vádlott személyi szabadságának elvonásával és korlátozásával járó kényszerintézkedés elrendelésének indítványozását. A közhatalmat gyakorló állami szervezet „beengedése” a büntetőeljárásba olyan esetekben tenné lehetővé e szervek fellépését, amikor az Alkotmányban erre feljogosított ügyészség azt indokolatlannak vagy aseptalannak tartja. A korlátozás hiánya pedig az állam túlhatalmának veszélyével járna, mivel olyan közhatalmi szervek válhatnának pótmagánvádlóvá, amelyeket nem terhel az ügyészség Alkotmányon alapuló szakmai felelőssége.

Általában kizárt tehát a pótmagánvád, ha az adott bűncselekmény alapvetően az állami, társadalmi, vagy gazdasági rendet sérti vagy veszélyezteti és a természetes vagy jogi személyt érintő jogsérelem csupán áttételesen következik be.

A kifejtettek közül az is következik, hogy a vádemelési jogosultság hiánya miatt nem törvényes a vád

- ha a közvádra üldözendő bűncselekmény miatt magánvádló emel vádat,
- ha a sértett olyan esetben lép fel pótmagánvádlóként, amikor ezt a törvény nem engedi meg.

3. A vád funkciója

Bírósági eljárás tehát vád nélkül nem indulhat, vagyis a bíróság igazságszolgáltatási tevékenységének szükségszerű előfeltétele, hogy az arra jogosult vádat emeljen. Ezt a törvény alapelvei szinten fogalmazza meg, amikor kimondja, hogy a bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el.³¹

A vádemelés ténye azonban nem csak előfeltétele és egyben kiváltója a bírósági eljárásnak, hanem annak kereteit is kijelöli. Mindezek a vádelvből következnek, melynek lényegét alapjában véve három elem alkotja: a perbeli funkciók megosztása, a vádló váddal való rendelkezési joga, a bíróság vádhoz kötöttsége mind az eljárás bírósági szakaszának megindítása, mind annak lefolytatása, mind pedig az ítélethozatal során [14/2002. (III. 20.) AB határozat].

3.1. A perbeli funkciók megosztása

Figyelemmel arra, hogy a vádfunkcióból következő feladatok gyakorlása elválaszthatatlanul a vádlóhoz tapad, a bíróságnak nincs és nem is lehet olyan jogi eszköz a birtokában, amellyel a vádemelést kikényszeríthetné. Az ilyen eszközök jogszabályi biztosítása ugyanis a funkciók egyesítését vonná magával, amely már súlyosan sértené a pártatlan bírósághoz való jog alkotmányi követelményét. [14/2002. (III. 20.) AB határozat]. Amennyiben a bíróság a hatáskörében bűncselekmény elkövetéséről szerez tudomást - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - köteles feljelentést tenni.³²

---

³¹ Be. 2. § (1) bekezdés.

³² Be. 171. § (2) bekezdés.

3.2. A váddal való rendelkezés

A törvény lehetőséget ad a vádlónak a váddal való rendelkezésre. A tárgyaláson lefolytatott bizonyítás eredményére figyelemmel az ügyész - a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében - módosíthatja a vádat, melynek elvileg két lehetséges formája van, nevezetesen a vád megváltoztatása, illetve a vád kiterjesztése.

Amennyiben az ügyész úgy látja, hogy a vádlott más bűncselekményben bűnös, mint amely miatt ellene vádat emelt, a történeti tényállás és/vagy a jogi minősítés korrigálásával a vádat megváltoztathatja. A vád ténybeli alapjának megváltoztatása azonban csak akkor lehetséges, ha a vádiratban szereplő történeti tényállásnak csak kisebb mértékű korrekciójára van szükség. Ugyanakkor a jogi minősítést megváltoztatott és változatlan tényállás esetén is minden korlát nélkül helyesbítheti az ügyész. A vádmódosításnak a vád törvényességére nincs kihatása, mivel a bíróság nem az ügyész jogi minősítéséhez, hanem a vádirat tényállásához van kötve, azt köteles kimeríteni és azon túl nem terjeszkedhet (BH 2011. 189.).

A vád kiterjesztése ezzel szemben azt jelenti, hogy az ügyész az általa emelt vádat helyesnek tartja, azonban úgy véli, hogy a vádlott más, az eredeti váddal ténybelileg összefüggő bűncselekményben is bűnös, ezért ezt a más bűncselekményt is vád tárgyává teszi, ami által a vád ténybeli alapja is szélesebb körű lesz. A vád kiterjesztésére tehát csak az eredeti vád fenntartásával és csak akkor kerülhet sor, ha a tárgyaláson felvett bizonyítás alapján olyan újabb bűncselekmény elkövetése is megállapítható, amelyik ténybelileg kapcsolódik a vádirat által leírt bűncselekményhez. Törvényes vád hiányára hivatkozással ezért nem szüntethető meg a büntetőeljárás, ha az ügyész a végindítványban egészíti ki a vád tényállását olyan tényekkel, amelyek további bűncselekmény tényállási elemeit tartalmazzák (BH 2009. 74.). Közömbös továbbá, hogy az eredeti váddal összefüggő azon tény, amelyre a kiterjesztés történik milyen módon jut az ügyész tudomására, így az is irreleváns, ha a tény megállapíthatóságának az alapja a bíróság által elrendelt bizonyítás (BH 2010. 114.).

Végül az ügyésznek a váddal való rendelkezési joga – bizonyos kivételektől eltekintve – a vád elejtésére is kiterjed. Az ügyészt nem illeti meg a vád elejtésének a joga, ha a vád

képviselését a pótmagánvádlótól vagy a magánvádlótól vette át, ilyenkor ugyanis csak arra jogosult, hogy a vád képviselésétől elálljon.

A pótmagánvádló váddal való rendelkezési joga korlátozott, tekintettel arra, hogy a pótmagánvádló a vádat nem terjesztheti ki [343. § (6) bekezdés]. Az ügyészre vonatkozó szabályoktól eltérően – aki a vád elejtését indokolni köteles – a pótmagánvádló és a magánvádló számára a törvény, a vád elejtésekor ilyen kötelezettséget nem ír elő.

A váddal való rendelkezési jog gyakorlása tekintetében a törvény időbeli korlátot határoz meg, a vádló ugyanis ezzel csak addig élhet, amíg az elsőfokú bíróság vissza nem vonul tanácsülésre az ügy érdemében döntő határozata meghozatalának céljából.

3.3. A vádhoz kötöttség

A vádhoz kötöttség egyrészt azt jelenti, hogy a bíróság csak a vádban megjelölt személy ellen folytathatja le az eljárást és a bizonyítás eredményétől függetlenül nincs lehetősége arra, hogy a megvádolt személyen kívül másnak is kimondja a bűnösségét. A vádhoz kötöttség másrészt az elbíráható cselekmények vonatkozásában is korlátot állít a bíróságnak, mert a bíróság kizárólag a vád tárgyává tett cselekmény miatt hozhat döntést, vagyis a vád keretein még akkor sem terjeszkedhet túl, ha az eljárás bírósági szakaszában válnak ismertté újabb bűncselekmények. Hangsúlyozzuk, hogy a vádhoz kötöttség a vád tárgyává tett tényekre vonatkozik, mert a bíróságot a cselekmény mikénti minősítésére vonatkozó vádlói álláspont nem köti. A vádhoz tehát a bíróság - alanyi és tárgyi szempontból - kötve van, csak a vádban megjelölt személy ellen járhat el és a határozatát kizárólag olyan tényekre alapíthatja, amelyeket a vád mint megtörtént eseményeket tartalmaz.

Az ítélőtáblák és a megyei bíróságok büntető-kollégiumvezetőinek 2006. március 27-29. között megtartott tanácskozásán elfogadott ajánlás szerint „Nem tekinthető a vád tárgyához tartozónak a történeti tényállásban leírt olyan magatartás, amelyet a vádló nem minősít bűncselekménynek, illetve amely miatt nem indítványozza a megvádolt személy felelősségre vonását. Az eljárási feladatok következetesebb elhatárolása, a vádelv fokozottabb érvényesülése érdekében tehát indokolt az eddigi gyakorlat megváltoztatása:

a bíróság a vád szerinti történeti tényállásban leírt, de a vádló által nem minősített cselekményt nem bírálhatja el.” A kollégiumvezetők ajánlása jogirodalmi támogatást is kapott. Így Róth Erika szerint „bár a cselekménynek az ügyész általi Btk. szerinti minősítésétől eltérhet a bíróság, ha egyáltalán nem minősítette az ügyész a történeti tényállásban leírt cselekményt, e mulasztása úgy értékelendő, hogy nem kívánja az adott cselekmény elbírálását.”³³ Berkes György is annak a véleményének ad hangot, hogy „a vád szerinti minősítés meghatározó jelentőségű abból a szempontból, hogy a vádló a történeti tényállásban leírt cselekményt vád tárgyává tette-e vagy sem. [...] A vádlónak a bűncselekmény minősítése útján kell egyértelműen kifejezésre juttatnia mit kíván vád tárgyává tenni. [...] Büntető törvénybe ütköző cselekmény nem egyszerűen a vádban a történeti tényállásban leírt cselekmény, hanem a vádlói minősítéssel jogilag értékelt cselekmény.”³⁴

A Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma a 2006. november 27-én és 2007. február 8-án tartott ülésén elfogadott véleményében a 2006. évi LI. tv. 1. §-ával módosított 2. §-t azonban úgy értelmezte, hogy a vádemelésre jogosult indítványában leírt konkrét cselekmény akkor is vád tárgyává tettek tekintendő, ha a vádló a cselekmény miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezte, de annak minősítését elmulasztotta. A vád törvényességének tehát nem tartalmi eleme a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítése. Ebben az esetben a bíróságnak a vád képviselőjét kell megkeresnie, s ha ennek a megkeresésnek nem tesz eleget, a bíróság a 267. § (1) bekezdésének k) pontja alapján az eljárást megszünteti.

A Legfelsőbb Bíróság ezen okfejtésével csak egyetérteni lehet, mivel a korábbi jogértelmezési gyakorlat megváltoztatását a törvényes vád legális definíciója indokolta nem teszi. A korábbi töretlen ítélkezési gyakorlat szerint a vád kereteit a történeti tényállás határozta meg, ez kötötte a bíróságot és a bíróság ezen - tehát a történeti tényállás adatain - nem terjeszkedhetett túl. Az ügyész ugyanis a tények vád tárgyává tételével és nem azok jogi minősítésével emel vádat, és ha a vádirat büntető törvénybe ütköző, - de az ügyész által nem minősített - cselekményt tartalmaz az egyéb feltételek (vádlói legitimáció, a vádban pontosan megjelölt terhelt) fennállása esetén a vád törvényes, és a bíróságnak a

---

³³ Farkas Ákos - Róth Erika: id. mű 250. old.

³⁴ Büntetőeljárás jog Kommentár a gyakorlat számára. Szerkesztő: Belegi József. Budapest, 2010. HVG Orac 19/18. old.

vádat el kell bírálnia. Az eljárási feladatok korábban is következetesen elhatároltak voltak. A vád, az ítékezés és a védelem a 2006. évi LI. törvény hatályba lépéséig is elkülönült egymástól. Megjegyzem, hogy az ítélőtáblák és a megyei bíróságok büntető kollégiumvezetőinek tanácskozásán elfogadott ajánlásban kifejtettek, valamint a javaslatban megfogalmazottak uralkodóvá válása esetén az a helyzet állt volna elő, hogy a vádló által nem minősített, ám a történeti tényállásban leírt bűncselekmények vonatkozásában az ügyésznek, - tekintettel a Be. 6. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott hivatalból való eljárás elvére³⁵ - vádat kellene emelnie, hiszen e cselekmények – az okfejtés szerint – nem képezték a vád tárgyát a minősítés hiánya miatt. Ez pedig a gyakorlatban azt jelentené, hogy ugyanazon terhelt vagy terheltekkel szemben ugyanazon bizonyítási anyag, így ugyanazon tanúk kihallgatása révén kellene az új eljárást lefolytatni, valójában az eljárást megismételni.

Megjegyzem továbbá, hogy a büntető kollégiumvezetők álláspontját több elméleti és gyakorlati szakember azzal egészítette ki, hogy ha a törvényes vád hiánya miatti megszüntető végzés jogerőre emelkedik, a kétszeri eljárás tilalma folytán rendes jogorvoslattal e határozat nem támadható meg, és ugyanazon cselekmény miatt a terhelttel szemben újabb eljárás nem indulhat. Ez az okfejtés azonban súlyos logikai hibában szenved, mert ha elfogadjuk azt a tételt, hogy nem tekinthető a vád tárgyához tartozónak a történeti tényállásban leírt olyan magatartás, amelyet a vádló nem minősít bűncselekménynek, akkor a bíróság erről a törvényes vád hiánya miatt nem döntött, és nem is dönthetett, ezért az ilyen határozat – a cselekmény el nem bírált volta miatt – anyagi jogerővel semmiképpen nem rendelkezhet.

A vádhoz kötöttség elvéből fakad a tettazonosság szükségessége, vagyis, hogy az ítéletnek a vádirat által leírt cselekménnyel kapcsolatos tényeket kell tartalmaznia, ami természetesen nem jelenti azt, hogy a vádirati és az ítéleti tényállásnak szó szerint meg kell egyeznie. A bíróság tehát olyan tényeket is rögzíthet ítéletének indokolásában, amit a vádirat nem tartalmaz, illetőleg a vádirati tényállásban foglaltaktól eltérően is megállapíthat tényeket (BH 2005. 242.). A hangsúly azon van, hogy a vád tárgyává tett konkrét bűncselekmény elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró tényeket (bűnösség,

---

³⁵ Be. 6. § (1) A bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy az e törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg az eljárást lefolytassa.

minősítés) kell az ítéletnek tartalmaznia, és ha a bíróság a vádlott bűnösségét a váddal egyezően állapítja meg, a büntetőjogi felelősségre kiható, azt befolyásoló, a vádiratban és az ítéletben rögzített tényeknek azonosnak kell lenniük. A kifejtettekre figyelemmel tehát a bíróság a történeti tényállással összefüggésben olyan részleteket is megállapíthat, amelyet a vádirat nem tartalmazott és nem jelenti a vádelv sérelmét, ha a bíróság határozatában foglalt tényállás nem fedi a vádban foglalt tényeket, ám a bűncselekmény lényeges elemét alkotó tények tekintetében annak megfelel (BH 2005. 7.). A tettazonosság keretei között megállapított tényállás ezért nem sérti a vádelvet, ha a bíróság a lopás miatt emelt vád alapján orgazdaságot vagy más vagyon elleni bűncselekményt állapít meg (BH 2011. 245.). Nyilvánvalóan eltérhet az ítéleti tényállás a vádirati tényállástól, ha a bíróság az ellene emelt vád alól a vádlottat felmenti vagy cselekményét enyhébben minősíti. A vádelv, illetve az ezzel szoros összefüggésben levő tettazonosság immanens tartalmi jellegzetessége ugyanis az, hogy a bíróság a vád keretein túl nem terjeszkedhet, a vád által nem tartalmazott tényekre alapítottn a vádlottra nézve hátrányosabb döntést nem hozhat.

Ugyanakkor a vád döntési kötelezettséget is hárít a bíróságra, azaz a bíróságnak a vádról döntenie kell, azt teljes egészében ki kell merítenie. A bíróságnak a vád kimerítésére vonatkozó kötelezettsége azt jelenti, hogy minden, a büntetőjogi felelősség szempontjából releváns tény tekintetében állást kell foglalnia, büntetőjogi szempontból releváns cselekményt elbírálás nélkül nem hagyhat.

A vád tárgyának terjedelmét a bűncselekmény minősítésén kívül a Btk. Általános Részének rendelkezései is befolyásolhatják. A jogi minősítés a bírói értékelés körébe tartozik, tehát nincs akadálya annak, hogy a bíróság a vád tárgyává tett cselekményt – a vádló jogi álláspontjától eltérően – ne egy, hanem több bűncselekménynek minősítse.

A vád tárgyához tartoznak azok a cselekmények is, amelyek a vádló szerint több törvényi tényállást valósítanak meg, de az egyik megvalósulása a másikat kizárja, (látszólagos halmazat) ezért a több cselekmény csak egy törvényi tényállás szerint, vagyis bűncselekményi egységként értékelhető.

A bíróság, amennyiben a vádló álláspontját tévesnek találja, a vádelv sérelme nélkül önálló bűncselekményként értékelheti a vádló indítványa szerint önállóan

részcselekménynek, büntetlen eszköz-, mellék-, vagy utócselekménynek tekintendő cselekményt, azaz valóságos anyagi halmazatot állapíthat meg.

A folytatólágosság törvényi egységébe³⁶ tartozó részcselekményeket az elkövetési magatartás és az elkövetési körülmények kellően pontos leírásával kell vád tárgyává tenni. Ezért, ha az indítvány csupán általánosságban utal arra, hogy az elkövető meghatározott időtartamon belül a vád tárgyává tett részcselekményeken kívül más részcselekményeket is elkövetett, ezek a részcselekmények nem tartoznak a vád tárgyához.

Ha a bíróság a vád tárgyává tett cselekményt a vádtól eltérően minősíti, illetve a Btk. Általános Részének rendelkezései alapján a vádtól eltérően értékeli (pl. látszólagos halmazat helyett valóságos halmazatot állapít meg), a vád tárgyának keretein belül szükségessé válhat – az új minősítés szerint eltérő törvényi tényállási elemekhez, illetve az eltérő értékeléshez igazodva – a történeti tényállás kiegészítése vagy megváltoztatása. Így, ha a vád szerint a cselekmény sikkasztás, a bíróság azonban hűtlen kezelésnek minősíti, nem az elkövetési érték, hanem a vagyoni hátrány nagyságát kell bizonyítani és megállapítani.

Amennyiben a bizonyítási eljárás alapján a vád szerinti cselekmény eredményhez (illetve súlyosabb eredményhez) kötött minősített esete megállapításának lehet helye, akkor a bíróság – a tettazonosság körében maradva és értelemszerűen a hatásköri szabályok betartásával – a súlyosabb eredményre kiterjedően is elbíráhatja a terhelt cselekményét, az ügyész vádmódosítása hiányában is (BKv 1.).

4. A vádemelés feltétele.

A közvádlói funkcióval felruházott ügyésznek a nyomozás adatainak az értékelését követően kell döntenie a büntetőeljárás további sorsáról. „A vádemelés felől hozandó ügyészi döntés előkészítésének egyik összetevőjeként az ügyésznek tehát a tények bizonyítottságát illetően véleményt kell alkotnia. [...] Minthogy az ügyész a nyomozás/vizsgálat során összegyűjtött adatokat túlnyomórészt csak közvetve ismeri meg, nagy jelentőséget kap a közvetítő közeg minőségére, megbízhatóságára vonatkozó

---

³⁶ Btk. 12. § (2) bekezdés.

ismeretanyaga. Ennek révén alkothat ugyanis véleményt afelől, mennyiben számíthat arra, hogy az iratokban olvasható vallomások, nyilatkozatok a tárgyaláson is hallani fogják. Ezért az ügyésznek azt kell megítélnie, hogy az a bizonyítási anyag, amely a nyomozás eredményét figyelembe véve a tárgyaláson remélhető, milyen racionális érvanyagot ígér, s hogy annak révén meggyőzhető lesz-e egy szakszerűen eljáró tárgyalagos bíróság.”³⁷ A vádemelés feltételeit a törvény - elkülönülten, egy törvényhely által összegyűjtöten - nem határozza meg. Nem képezheti azonban vita tárgyát, hogy az ügyészi vádemelésnek rendkívül szigorú törvényi követelményei vannak. A már megindult büntetőeljárást ugyanis meg kell szüntetni, ha

- a cselekmény nem bűncselekmény vagy azt nem a terhelt (feljelentett személy) követte el,
- nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a terhelt (feljelentett személy) követte el,
- a büntetőeljárás törvényben meghatározott kivételekkel, büntethetőséget kizáró vagy büntethetőséget megszüntető ok áll fenn,
- a terhelt cselekményét már jogerősen elbírálták.³⁸

Tehát amennyiben vádemelésre kerül sor, ezzel az ügyész azt az álláspontját fogalmazza meg, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján bűncselekmény történt, azt a vádlott követte el, nem áll fenn büntethetőséget megszüntető ok vagy eljárási akadály, és nem volt lehetőség közvetítői eljárásra, a vádemelés elhalasztására, illetve részbeni mellőzésére. Mindebből az is következik, hogy az ügyész csak akkor emelhet vádat, amennyiben további nyomozási cselekmény elvégzésére nincs szükség, és nem kell a nyomozást felfüggeszteni vagy megszüntetni.

Atekintetben, hogy a vádemelés feltételei adottak-e avagy sem, az ügyész a szakmai felelősség követelményeit szem előtt tartva köteles eljárni (34/B/1996. AB határozat).

Egyes szerzők a vádemelés feltételeként külön foglalkoznak a vádemeléshez szükséges bizonyosság problematikájával. A jogirodalomban ismert olyan nézet, amely szerint az

---

³⁷ Bócz Endre: Büntetőeljárás jogunk kalandjai. Budapest, 2006. Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 139. old.

³⁸ Be. 6. § (3) bekezdés.

ügyészi vádemeléshez elégséges a valószínűség magas foka, míg más szerzők véleménye szerint a vádemelés feltétele a bizonyosság.

Így Király Tibor szerint „Bűnösséget megállapító ítéletben a bírónak a bizonyosságig kell eljutnia. Ideális követelmény, hogy az ügyész a vádemelés esetén a vádlott bűnösségét illetően szintén eljusson a bizonyosságig. A jog azonban az ügyésztől nem ezt igényli, hanem azt, hogy megalapozott gyanú alapján emeljen vádat. Ez szerintünk objektív kritérium és az ügyésznek a vádemelésben erről kell a bizonyítási eszközök felsorakoztatásával számot adnia. Ha a jog az ügyésztől nem kíván teljes bizonyosságot, hanem megalapozott gyanút, ebben elfér a kételynek bizonyos foka is. Az ügyész azonban nem emelhet vádat, ha a bizonyítékok értékelésének az a bizonyosság, az a belső meggyőződés az eredménye, hogy a gyanúsított bűncselekményt nem követett el, illetőleg büntetőjogi felelősséggel nem tartozik, nem bűnös.³⁹ Gellér Balázs annak a véleményének ad hangot, amely szerint „a vád megalapozottsága nem jelenthet egyet az ítélet kétséget kizáró bizonyítottsági fokával, de meg kell haladnia a gyanúsítás megalapozott gyanú szintjét [...]. Ez azt jelenti, hogy a büntetőeljáráson végig vonul a bűncselekmény, illetve az elkövető személyének valószínűsége az egyszerű gyanútól a megalapozott gyanún át a vádemelésben megjelenő ügyészi személyes meggyőződésen keresztül, amely arra irányul, hogy a bizonyítékok alkalmasak a kétséget kizáróság alá támasztására.”⁴⁰ Berkes György hasonló következtetésre jut, amikor kifejti, hogy „a vádemelés a gyanú megalapozottságának még magasabb fokát feltételezi: azt, hogy az ügyész szerint már elegendő bizonyíték van az ártatlanság vélelmének megdöntésére a bírósági eljárásban.”⁴¹ Cséka Ervin okfejtése szerint „Vannak nézetek az elméletben és a gyakorlatban is, amelyek szerint az ügyésznek a megalapozott gyanú, illetve lehetőleg a vádemelést megalapozó bizonyítékoknak legmagasabb fokú valószínűsége esetén szabad vádat emelnie. Más nézetek az ügyészt csak a bizonyítékairól, a bírói bizonyosság erejével alkotott meggyőződése esetén jogosítanak fel a vádemelésre. Az a felfogás látszik azonban a leginkább helytállóknak, hogy az ügyész akkor emelhet vádat, ha szubjektív meggyőződése szerint a bíróság – a vádat megalapozó bizonyítékokra

---

³⁹ Király Tibor: Büntetőeljárás jog. 4. átdolgozott kiadás. Budapest, 2008. Osiris Kiadó 390-391. old.

⁴⁰ Gellér Balázs: id. mű 460. old.

⁴¹ Büntetőeljárás jog Kommentár a gyakorlat számára. Szerkesztő: Belegi József, id. mű 35. old.

figyelemmel – várhatóan meg fogja állapítani a terhelt bűnösségét.”⁴² Kratochwill Ferenc álláspontja szerint „A nyomozás elrendeléséhez elegendő az alapos gyanú, hiszen a bizonyítékok összessége még nem áll a hatóság rendelkezésére. Ezzel szemben a vádemeléshez már bizonyosság szükséges. Az ügyész az összegyűjtött bizonyítási eszközöket és bizonyítékokat a vádemelés során szabadon értékeli és az ezeken alapuló meggyőződése szerint bírálja el (Be. 5. § (3) bek.). Az értékelő és mérlegelő tevékenység szabadságából következik, hogy az ügyész csak akkor dönthet a vádemelés mellett, ha a bizonyítékok alapján kialakult a meggyőződése arról, hogy bűncselekményt követte el és a gyanúsított volt az elkövető. Az ügyésznek ezt a meggyőződését, ezt a bizonyosságát juttatja kifejezésre a vádirat, amely már nem a bűnüldöző hatóság feltételezését, hanem következtetését, döntését tartalmazza.”⁴³

Álláspontom szerint azokkal a szerzőkkel kell egyetérteni, akik szerint a vádemelésnek objektív tényeken, és az ügyész azon szubjektív meggyőződésén kell alapulnia, hogy az eljárás tárgyát képező cselekmény bűncselekmény, illetve, hogy azt a terhelt követte el. Ezen álláspont jogszabályi alapja a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 53. §-ának (5) bekezdésében megfogalmazott azon előírás, amely szerint – bár az ügyész köteles a legfőbb ügyész, illetőleg a felettes ügyész utasításának eleget tenni – ha az utasítást az ügyész jogszabállyal vagy jogi meggyőződéssel nem tartja összeegyeztethetőnek, az ügy elintézése alól írásban mentesítését kérheti, jogi álláspontját kifejtve. Az ilyen kérelem teljesítése nem tagadható meg; az ügy elintézését ez esetben más ügyészre kell bízni, illetve azt a felettes ügyész saját hatáskörébe vonhatja.

Megjegyzem, a vádemelés kérdésével kapcsolatban olyan nézetek is ismertek, amelyek szerint terhelő bizonyítékok létezésekor az ügyész – a terheltet mentő bizonyítékok létezésétől függetlenül – köteles vádat emelni, mert a büntetőjogi felelősségről ilyenkor a bizonyítékok értékelésével csak a bíróság dönthet, márpedig vád hiányában erre nincs mód. Ez az okfejtés nyilvánvalóan téves és ellentétben áll a törvény rendelkezéseivel. A

---

⁴² Cséka Ervin: Az ügyész jogállása a büntetőeljárásban. Wiener Imre Ünnepi Kötet. Szerkesztette: Ligeti Katalin Budapest, 2005. KJK-KERSZÓV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 236-237. old. Megjegyzem, Cséka Ervin álláspontja nyilvánvalóan összhangban van a Crown Prosecution Service Code-jának 5.2. pontjában megfogalmazottakkal.

⁴³ Magyar büntető eljárási jog. Szerkesztette: Király Tibor, id. mű 75. old.

Be. 78. §-ának (3) bekezdése szerint ugyanis a bíróság és az ügyész a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezért tartom helytállónak Bócz Endre okfejtését, amely szerint „nem az ügyésznek a tényekre vonatkozó ismeretei igazságáról kialakított szubjektív meggyőződése a mértékadó, hanem a várható bizonyítási anyag értékéről alkotott ésszerű véleménye.”⁴⁴

Több szerző is méltatja a „Királyi Ügyészi Szolgálat”⁴⁵ 2010. évi kiadású Code-jának a bizonyíték próbateszttel kapcsolatos 5. pontjának a rendelkezéseit. Az 5.1. pontban foglaltak szerint az ügyésznek meg kell győződnie arról, hogy elégséges bizonyíték áll-e rendelkezésre ahhoz, hogy minden egyes vádpontban, minden egyes terhelt vonatkozásában reális esély legyen az elítélésre, vagyis a bűnösség megállapítására. Az ügyésznek már a vádemelés során vizsgálnia kell, hogy mi lehet a védekezés alapja és iránya, illetve, hogy az miként érintheti az ügyészi álláspontot. Az 5.2. pont az elítélésre vagyis a bűnösség megállapítására vonatkozó reális esélyt egy olyan objektív próbatesztnak minősíti, amelynek lényege, hogy az esküdtszék vagy a magisztrátusi bíróság az irányadó jogszabályok alapján várhatóan inkább elítélné, mint felmentené a terheltet a terhére rótt bűncselekményben. Ez azonban nem ugyanaz a mérce, mint amelyet a büntető bíróságoknak kell alkalmazniuk. Az esküdtszék vagy a magisztrátusi bíróság ugyanis kizárólag akkor ítélné el a vádlottat, ha az a meggyőződése, hogy a vádlott bűnössége bizonyos.

A Code tehát a bíróság „várható” döntését tekinti meghatározónak és teljes mértékben figyelmen kívül hagyja az ügyész meggyőződését, ráadásul mindez egy feltételezésen, - várhatóan inkább a vád szerint elítéli - alapul.

A törvény az ügyész számára is kötelezettségként írja elő a bizonyítékok értékelését, és ha ennek alapján az ügyész arra a meggyőződésre jut, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, azt nem a gyanúsított követte el, vagy ez nem állapítható meg, illetve ha az ügyész megítélése szerint

---

⁴⁴ Bócz Endre: Büntetőeljárás jogunk kalandjai, 139. old.

⁴⁵ Crown Prosecution Service

büntetethez vezető ok áll fenn – kivéve, amikor kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek – a nyomozást meg kell szüntetni.

Ügyészi vádemelésre tehát csak akkor kerülhet sor, ha az objektív és a szubjektív feltételek egyaránt adottak. Ilyenkor viszont a legalitás elvéből egyértelműen az következik, hogy az ügyész köteles vádat emelni, mert a vádemelés tekintetében diszkrecionális jog csak az eljárási törvény felhatalmazása alapján (vádemelés részbeni mellőzése, vádemelés elhalasztása) illeti meg.

A két, utóbb említett jogintézmény esetében is valójában arról van szó, hogy fennállnak a vádemelés törvényi feltételei, de valamilyen okból eredeztethetően a legalitás elve nem érvényesül. A szerzők többsége számos olyan körülményt is megjelöl, amelyek alapul szolgálhatnak az oportunitás érvényesülésének. Megítélésem szerint e körben a Bócz Endre által leírtak, illetve hivatkozottak a helytállóak, nevezetesen, hogy „a vádemelést akkor tekintették helyénvalónak, ha a következő három kérdésre igenlő a válasz: jobb lesz-e az elkövető jövőbeli magatartása, ha most megbüntetjük? Gyakrabban megszegik-e a jövőben a most megsértett jogszabályt, ha most eltekintünk a vádemeléstől? Kelt-e a társadalomban nyugtalanságot, ha emiatt a bűncselekmény miatt nem emelünk vádat?”⁴⁶

5. A nyomozás során elkövetett törvénysértések hatása a vád törvényességére

5.1. A bizonyítékok törvénysértő beszerzése

Egyes szerzők bizonyos eljárási szabályoknak a nyomozás során történő megsértésének a vád törvénytelenességét eredményező hatást tulajdonítanak. Így Gellér Balázs több írásában is először azt a kérdést teszi vizsgálat tárgyává, hogy amennyiben a vád „teljes egészében vagy túlnyomó részében jogellenesen beszerzett, azaz fel nem használható bizonyítékokra épül, akkor az ilyen vád alapján folytatható-e a büntetőeljárás, megtartható-e a tárgyalás. Másként fogalmazva a vádnak mennyire kell törvényesnek, illetve megalapozottnak lennie ahhoz, hogy bírósági tárgyalás alapjául szolgálhasson, illetve mit

---

⁴⁶ Bócz Endre: Büntetőeljárás jogunk kalandjai, 140. old.

jelent a vád törvényessége és megalapozottsága e vonatkozásban.”⁴⁷ Gellér okfejtésének kiindulási alapját az a tény képezi, amely szerint a 2006. évi LI. törvény 41. §-a kiegészítette a Be. 85. §-ának (3) bekezdését, - vagyis a tanú figyelmeztetésére vonatkozó rendelkezéseket - azzal, hogy a tanút a vallomástételének megkezdése előtt a mentő körülmény elhallgatásának jogkövetkezményeire is figyelmeztetni kell. A hatóságok azonban elmulasztották a kihallgatási formanyomtatványok aktualizálását, így a módosítás hatályba lépése után, tehát 2006. július 1-ét követően sem került sor, - igen nagy gyakorisággal - a mentő körülmény elhallgatásának következményeire való kioktatásra. Amikor pedig ezt a hibát a másodfokon eljáró bíróságok⁴⁸ észlelték, az első fokú határozatokat hatályon kívül helyezték arra hivatkozva, hogy mivel a tanúk vallomásai bizonyítási eszközként nem vehetők figyelembe, így azokat a tényállás megállapításakor mellőzni kell, ennek következtében viszont a tényállás megalapozatlanná vált. Gellér Balázs ezen bírósági döntéseket alapul véve, teszi fel a kérdést, hogy mi a következménye annak, ha a vádemelés alapjául szolgáló bizonyítékok, - az eljárási törvény rendelkezéseinek megsértése miatt - bizonyítási eszközként nem vehetők figyelembe. Okfejtése szerint „a vádnak tartalmaznia kell azt az ügyészi meggyőződést, hogy a bizonyítékok alkalmasak a vádlott bűnösségének kétséget kizáró bizonyítására”⁴⁹ és már önmagában ez a tétel kizárja a fel nem használható bizonyítékokon alapuló vád törvényességét. További érv, hogy a bíróság igazságszolgáltatási tevékenységének előfeltétele a törvényes vád megléte abban az esetben pedig, ha a vádban kötelezően megjelölendő bizonyítékok nem alkalmasak az ártatlanság vélelmének megdöntésére, mert „1. a vádirat nem jelöl meg bizonyítékokat vagy 2. olyan bizonyítékokat jelöl meg kizárólag vagy többségükben, amelyeket ki kell rekeszteni az eljárásból, a vád megalapozatlan, így törvénytelen és nem csak a Be. 217. §-ának (3) bekezdésébe ütközik, hanem a Be. 1. §-ába, 2. § (2) bekezdésébe és 6. § (2) bekezdésébe is.”⁵⁰ Gellér elveti annak lehetőségét is, hogy a bíróság a tanúmeghallgatásokat a tárgyaláson pótolja, mert ezáltal a bíróság végezné a nyomozást, aminek következtében pedig sérülne az eljárási feladatok megosztásának elve, valamint a tisztességes eljárás követelményének alapfeltétele.

---

⁴⁷ Gellér Balázs: A vád törvényességének egyes aspektusai. Jogtudományi Közlöny. 2011/9. 459-467. old., Gellér Balázs: A vád törvényességének egyes aspektusai. Örökség és büntetőjog. Emlékkönyv Békés Imre tiszteletére. Szerkesztők: Belovics Ervin - Tamási Erzsébet - Varga Zoltán. Budapest, 2011. PKKE-JÁK.

⁴⁸ Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.39/2007/10., Pest Megyei Bíróság 3.Bf.353/2007/3.

⁴⁹ Gellér Balázs: id. mű 460. old.

⁵⁰ Gellér Balázs: id. mű 461. old.

Geller Balázs okfejtésének alátámasztására idézi a Salgótarjáni Városi Bíróság egyik végzését. Eszerint „az ügyészi érvelés elfogadása esetén általánossá válhatna az a felfogás, hogy törvényesen beszerzett bizonyítékok nélkül is sor kerülhet vádemelésre (annak reményében, hogy a még hiányzó bizonyítási eszközöket a bíróság vagy beszerzi) holott a Be. 18. §-ának (4) 20. §-ának (1) és 131. §-ának (1) bekezdését összevetve nyilvánvaló: a bizonyítási eszközök [...] összegyűjtése alapvetően a nyomozó hatóság feladata, az ügyész csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén emelhet vádat (s az egyik ilyen feltétel, hogy a terhelttel szemben törvényesen beszerzett bizonyítékok álljanak rendelkezésre) a bíróságnak pedig a vádról kell döntenie.⁵¹ Meg kell azonban jegyezni, hogy a bírósági döntésnek a törvényes vád jelenleg hatályos szövegéhez való kapcsolása azért kétséges, mert a szóban forgó bírósági határozat meghozatalára 2003-ban került sor. Hasonló okfejtést tartalmaz azonban a Pécsi Ítéltábla egyik döntése is, amely szerint „a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértések önmagukban általában nem vezethetnek a vád törvényességének hiányához, legfeljebb – a Be. 78. § (4) bekezdése alapján – ahhoz, hogy valamely bizonyítási eszközből származó tény az eljárás során nem értékelhető, így azt az ügydöntő határozat meghozatalakor figyelmen kívül kell hagyni. A felvetett problémával kapcsolatos szakirodalmi okfejtéseket áttekintve a következők állapítható meg.

Király Tibor szerint, - amint már említettem - a vád akkor törvényes, ha

- a vádemelésre jogosulttól származik,
- azt bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt emelik,
- azzal szemben, aki büntetőjogilag felelősségre vonható.

Király Tibor tehát a törvényes vád egyik materiális elemének tekinti, hogy annak emelésére bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt kerüljön sor és ebből a szempontból a vád akkor lesz megalapozott, „ha olyan bizonyítékokon alapul, amelyek törvényes bizonyítási eszközökből származnak.”⁵² Rá kell azonban mutatnom arra, hogy Király Tibor idézett sorai 2001-ben születtek, vagyis akkor, amikor sem a még hatályban levő,⁵³ sem a még hatályba lépésre váró törvény⁵⁴ nem tartalmazta a vád

---

⁵¹ Salgótarjáni Városi Bíróság B.8.2003/7. számú végzése.

⁵² Király Tibor: Büntető eljárási jog (2001) 353. old.

⁵³ Az 1973. évi I. törvény.

⁵⁴ Az 1998. évi XIX. törvény.

törvényességének legális definícióját. Az is kétségtelen, hogy a törvényes vád fogalmának jogszabályi megjelenítését követően kiadott és Hack Péter által átdolgozott tankönyv⁵⁵ is tartalmazza a törvényes vádra vonatkozó Király Tibor korábbi könyvében is szereplő sorokat, de kifejezetten, mint a 2006. évi LI. törvény hatályba lépése előtti szakirodalomban jelen levő okfejtést, majd ezt követi a törvényes váddal kapcsolatos törvényi meghatározás idézése.

Róth Erika okfejtése szerint a vád törvényes, ha az a jogalkotó által meghatározott minimális követelményeknek megfelel, „ezek a törvény szerint a következők:

- meghatározott személy,
- pontosan körülírt büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt kezdeményezzék a bíróság eljárását. Ezen felül [...] lényeges elem, hogy
- a vád a jogosulttól származzon, és
- a törvényben meghatározott formai követelményeknek megfeleljen.”⁵⁶

Álláspontom szerint a jelzett probléma joglogikailag helyes megoldása érdekében a törvény hatályos szövegéből kell kiindulni. A Be. 2. §-ának (2) bekezdését alapul véve a vád törvényesnek minősül, ha az arra jogosult kezdeményezi a bírósági eljárás lefolytatását, meghatározott személy pontosan körülírt büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt. Ezek, - amint arra Róth Erika is utal - valóban minimális követelmények és a törvény szövege a vádnak törvényes bizonyítékokkal való megalapozását, mint kritériumot nem tartalmazza. Ugyanakkor az sem képezheti vita tárgyát, hogy a vádnak bizonyítékokon kell alapulnia, a bizonyítékok beszerzésének pedig törvényesnek kell lennie. A jelenlegi szabályozást alapul véve, ha a vádemelés alapját képező minden bizonyíték törvénytelen, a vád megalapozatlan, de nem törvénytelen. Ezt az ellentmondást tehát véleményem szerint csak a törvénysszöveg módosításával lehet megoldani.

5.2. A nyomozás folytatásának elrendelésére vonatkozó szabályok megsértése

---

⁵⁵ Király Tibor: Büntetőeljárás jog 4. átdolgozott kiadás. 390. old.

⁵⁶ Farkas Ákos - Róth Erika: id. mű 251. old.

Gellér Balázs külön tárgyalja azt az esetkört, amikor a nyomozást megszüntették és annak folytatását a Be. 191. §-ának (3) bekezdése alapján csak a nyomozási bíró rendelhetné el.⁵⁷ Erre azonban nem kerül sor, de az ügyészség mégis vádat emel. Gellér álláspontja szerint ilyenkor „a törvénytelen vád egyik esetével állunk szemben.”⁵⁸ A kérdést a bíróságok is ellentétesen ítélik meg, így a Kaposvári Városi Bíróság, valamint a Somogy Megyei Bíróság álláspontja szerint amennyiben a vádemelést megelőzően be kellett volna szerezni a nyomozási bíró döntését, de ezt az ügyész elmulasztja, a vád nem törvényes, tehát az eljárást meg kell szüntetni.⁵⁹ Ezzel szemben a Pécsi Ítéltábla, valamint a Legfelsőbb Bíróság arra mutatott rá, hogy ha a törvényes vád követelménye kapcsán vizsgálendő lenne a vádelőkészítés, akkor a bíróság – hivatalból – felülbírálná az ügyész vádemelésről való döntését, amire viszont nincs törvényi lehetősége. Bíróság az ügyész vádemelésről szóló döntését nem bírálhatja felül, jogkörébe a benyújtott vád eljárásra (alaki és tartalmi szempontból való) alkalmasságáról [...] valamint magáról a vádról történő döntés tartozik.⁶⁰

5.3. A felmentő ítélet és a vád törvényessége

Ugyancsak itt kell szólnunk arról, hogy vajon törvénytelennek tekinthető-e az a vád, amelynek emelését követően felmentő ítélet meghozatalára kerül sor. A magam részéről teljes mértékben egyetértek Bócz Endrével, aki szerint eljárásjogi értelemben nem minősülhet törvénytelennek az a vád, amelynek alapján a bíróság eljárt, de felmentő ítéletet hozott. Elsősorban azért nem, mert ha a vád a formai és tartalmi követelményeknek megfelelt, a bíróság előtt zajló jogi vita eredményezhet a vádban megjelenőtől eltérő olyan jogi álláspontot, ami a felmentéshez vezet. Változhatnak továbbá, - a bírósági bizonyítás során - azok a tények is, amelyek a vádirat történeti tényállásában szerepeltek. „A tárgyalást azonban éppen a változás lehetőségének

---

⁵⁷ Be. 191. § (3) „Ha a nyomozás megszüntetése ellen nem éltek panasszal, illetve az ügyész vagy a felettes ügyész nem rendelte el a nyomozás folytatását, utóbb azt csak a bíróság rendelheti el az ellen, akivel szemben a nyomozást korábban megszüntették.”

⁵⁸ Gellér Balázs: id. mű 465. old.

⁵⁹ Kaposvári Városi Bíróság 5.B.811/2010/3. számú végzése, Somogy Megyei Bíróság 1.Bf.650/2010/2. számú végzése, Somogy Megyei Bíróság 2.Fkf.564/2010/5. számú végzése.

⁶⁰ Legfelsőbb Bíróság: Bfv.III.144/2011/8. számú végzése, amellyel hatályon kívül helyezte a Kaposvári Városi Bíróság 5.B.811/2010/3. számú és a Somogy Megyei Bíróság 1.Bf.650/2010/2. számú végzését.

megteremtése végett tartják. A vád törvényességén nem változtat visszamenőleg az, ha a bizonyítási anyag valóban változik és a vád tárgyává tett tények nem igazolódnak.”⁶¹

6. Összefoglalva

Megállapítható, hogy a törvényes vád fogalmának definiálása nem volt szükségtelen, illetve felesleges. A felmerült problémák egy része megítélésem szerint csak törvénymódosítással orvosolhatók, míg több ellentmondás a helyes joglogikai levezetésre alapított okfejtéssel feloldható. Tény azonban az is, hogy maga a jogalkalmazói gyakorlat sem mentes az ellentétes döntésektől, bár az is nyilvánvaló, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat rövid időn belül ki fog alakulni.

---

⁶¹ Bócz Endre: id. mű 260. old.

Irodalom

- Angyal Pál - Isaák Gyula: Bűnvádi perrendtartás. (Magyar törvények Grill-féle kiadása) Grill Károly Könyvkiadó vállalata Budapest, 1938.
- Balogh Jenő - Edvi Illés Károly - Vargha Ferenc: Bűnvádi Perrendtartás Magyarázata. Grill Károly Könyvkiadó Vállalat Budapest, 1910.
- Baumgarten Izidor: Büntetőjogi tanulmányok. Grill Könyvkiadó Vállalat Budapest, 1907.
- Belegi József (szerk.): Büntetőeljárás jog: Kommentár a gyakorlat számára. HVG Orac Budapest, 2010.
- Belovics Ervin: A vádemelés. In: Belegi József - Berkes György (szerk.): Büntetőeljárás jog: Kommentár a gyakorlat számára. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2010.
- Belovics Ervin: Az ügyész büntetőjogi tevékenysége. In: Zanathy János (szerk.): Az igazságügyi szervek működése: Kommentár a gyakorlat számára. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2007.
- Bócz Endre: Büntetőeljárás jogunk kalandjai. Sikerek zátonyok és vargabetűk. Magyar Hivatalos Közlönykiadó Budapest, 2006.
- Bócz Endre: Valóban a vád törvényességének fogalma tisztázatlan? In: Magyar Jog 2008/5.
- Bócz Endre: A vád törvényességéről. In: De iuris peritorum meritis 3, Studia in honorem András Szabó. KGRE ÁJK Budapest, 2008.
- Cséka Ervin: Az ügyész jogállása a büntetőeljárásban. In: Ligeti Katalin (szerk.): Wiener Imre Ünnepi Kötet. KJK-KERSZÖV Budapest, 2005.
- Cséka Ervin - Fantoly Zsanett - Kovács Judit - Lőrinczy György - Vida Mihály: A büntetőeljárás jog alapvonalai. Bába és Társa Kiadó Szeged, 2004.
- Cséka Ervin - Szilágyi József: A vádirat. (Ügyészi Kiskönyvtár) Franklin Nyomda Budapest, 1960.
- Cséka Ervin: A büntető ténymegállapítás elméleti alapjai. Közgazdasági és Jogi könyvkiadó Budapest, 1968.
- Farkas Ákos - Róth Erika: A büntetőeljárás. Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2007.

Fenyvesi Csaba: Gondolatok a büntetőeljárás új alapelveiről és mellék szereplőiről. In: Jura 2004/1.

Finkey Ferencz: A kir. ügyészség teendői az új büntető novellával kapcsolatban. A szerző kiadása Budapest, 1928.

Finkey Ferencz: A magyar büntető perjog tankönyve. Grill Károly Könyvkiadó vállalata Budapest, 1916.

Gellér Balázs: A vád törvényességének egyes aspektusai. In: Jogtudományi Közlöny 2011/9.

Gellér Balázs: A vád törvényességének egyes aspektusai. In: Belovics Ervin - Tamási Erzsébet - Varga Zoltán (szerk.): Örökség és büntetőjog. Emlékkönyv Békés Imre tiszteletére. PPKÉ-JÁK Budapest, 2011.

Kadlót Erzsébet: A vád a vádlottak padján. In: Magyar Jog 2005/2.

Kereszty Béla: A vádelv története és szabályozása az első magyar Bp.-ben. In: Acta Juridica et Politica, Tomus XLI. Fasciculus 1-40., Emlékkönyv Cséka Ervin születésének 70. és oktatói munkásságának 25. évfordulójára. SZTE ÁJK Szeged, 1992.

Király Tibor (szerk.): Magyar büntető eljárási jog. Tankönyvkiadó Budapest, 1978.

Király Tibor: Büntetőeljárási jog Osiris Kiadó Budapest, 2001.

Király Tibor: Büntetőeljárási jog 4., átdolgozott kiadás. Osiris Kiadó Budapest, 2008.

Kratochwill Ferenc: Vádemelés és vád alá helyezés. In: Acta Facultatis Politico-luridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis De Rolando Eötvös Nominatae. Tomus X. Tankönyvkiadó Budapest, 1968.

Steffler Sándor: A váddal összefüggő gyakorlati kérdések. In: Magyar Jog 1974/6.

Tóth Mihály (szerk.): Büntető eljárásjog. HVG Orac Budapest, 2009.

Tóth Mihály: A tett-azonosság újabb dilemmái - meghaladott dogma vagy értékes tradíció? In: Fenyvesi Csaba - Herke Csongor (szerk.): Minúciák: Tanulmányok Tremmel Flórián 60. születésnapjára. PTE ÁJK Pécs, 2001.

Tóth Mihály (szerk.): Büntető eljárásjogi olvasókönyv. Osiris Kiadó Budapest, 2003.

Tremmel Flórián: A pótmagánvádas eljárás „különös eljárás” jellegéről. In: Farkas Ákos (szerk.): Tanulmányok Dr. Dr. h.c. Horváth Tibor professor emeritus 80. születésnapja tiszteletére. Bíbor Kiadó Miskolc, 2007.

Tremmel Flórián: Büntetőeljárás. Dialóg-Campus Pécs, 2001.

Tremmel Flórián - Herke Csongor - Fenyvesi Csaba: Új magyar büntetőeljárás. Dialóg Campus Pécs, 2003.

Tremmel Flórián: Adalékok a közvadmónopólium kérdéséhez. In: Acta Juridica et Politica, Tomus XLI. Fasciculus 1-40., Emlékkönyv Cséka Ervin születésének 70. és oktatói munkásságának 25. évfordulójára. SZTE ÁJK Szeged, 1992.

A doktori (PhD) fokozat megszerzése utáni publikációk jegyzéke

Önállóan jegyzett könyvek

Belovics Ervin: *A büntetendőséget kizáró okok*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 1-218 old.

Társszerzőként jegyzett könyvek

Belovics Ervin: *Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 50 old.

Belovics Ervin: *Az egészségügyi beavatkozás és kutatás rendje elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 14 old.

Belovics Ervin: *Az egészséget veszélyeztető bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 31 old.

Belovics Ervin: *Az emberi szabadság elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 22 old.

Belovics Ervin: *Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 43 old.

Belovics Ervin: *Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 67 old.

Belovics Ervin: *A közbiztonság elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 30 old.

Belovics Ervin: *A köznyugalom elleni bűncselekmények*. In: Busch Béla (szerk.): *Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján*. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 22 old.

Belovics Ervin: *A közbizalom elleni bűncselekmények.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog II. A 2012. évi C. törvény alapján. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. Megjelenés várható időpontja: 2012. november 15. terjedelme: 23 old.

Belovics Ervin: *A katonákra vonatkozó rendelkezések.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog I. A 2012. évi C. törvény alapján. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. 557-568. old.

Belovics Ervin: *A büntetés kiszabása.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog I. A 2012. évi C. törvény alapján. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. 468-503. old.

Belovics Ervin: *A bűncselekmény elkövetői.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog I. A 2012. évi C. törvény alapján. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. 316-358. old.

Belovics Ervin: *A bűncselekmény megvalósulási szakaszai.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog I. A 2012. évi C. törvény alapján. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. 289-315. old.

Belovics Ervin: *A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog I. A 2012. évi C. törvény alapján. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012. 218-288. old.

Belovics Ervin: *A hamis tanúzás elhatárolási problémái.* In: Gellér Balázs (szerk.): Emlékkönyv Békés Imre tiszteletére ELTE Budapest, 2012. Elfogadott publikáció megjelenés alatt.

Belovics Ervin: *A vádemelés.* In: Belegi József - Berkes György (szerk.): Büntetőeljárás jog: Kommentár a gyakorlat számára. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2012.

Belovics Ervin: *A személy elleni bűncselekmények.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog - Különös Rész: Kilencedik, átdolgozott kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2011. 95-194. old

Belovics Ervin: *A közrend elleni bűncselekmények.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog - Különös Rész: Kilencedik, átdolgozott kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2011.370-471. old.

Belovics Ervin: *A bűnpártolás elkövetési magatartásai.* In: Gál István (szerk.): Tanulmányok Tóth Mihály professzor 60. születésnapja tiszteletére. PTE, Pécs, 2011. 53-64. old.

Belovics Ervin: *A hatályos büntetőeljárás törvény kritikája.* In: Tamási Erzsébet - Varga Zoltán (szerk.): Örökség és büntetőjog. Emlékkönyv Békés Imre tiszteletére. PPKE JÁK Budapest, 2011. 17-26. old.

Belovics Ervin: *A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai: az akadályokról általában, rendszerük. A büntethetőséget kizáró okok.* In: Busch Béla (szerk.) : Büntetőjog Általános Rész: Ötödik, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2010. 157-191. old.

Belovics Ervin: *A bűncselekmény elkövetői.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog - Általános Rész: Ötödik, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap- és könyvkiadó Kft. Budapest, 2010. 226-248. old.

Belovics Ervin: *A büntetés kiszabása.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog - Általános Rész: Ötödik, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap- és könyvkiadó Kft. Budapest, 2010. 384-411. old.

Belovics Ervin: *A vádemelés.* In: Belegi József - Berkes György (szerk.): Büntetőeljárás jog: Kommentár a gyakorlat számára. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2010. 607-650/7. old.

Belovics Ervin: *A másod- és harmadfokú bírósági eljárás.* In: Tóth Mihály (szerk.) : Büntető eljárásjog: Harmadik átdolgozott, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 426-478. old.

Belovics Ervin: *Rendkívüli jogorvoslatok.* In: Tóth Mihály (szerk.): Büntető eljárásjog: Harmadik, átdolgozott, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 479-505. old.

Belovics Ervin: *A személy elleni bűncselekmények.* In: Busch Béla (szerk.) : Büntetőjog Különös Rész: Nyolcadik, átdolgozott kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 93-190. old.

Belovics Ervin: *A közrend elleni bűncselekmények.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog Különös Rész: Nyolcadik, átdolgozott kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 351-453. old.

Belovics Ervin: *A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai: az akadályokról általában, rendszerük. A büntethetőséget kizáró okok.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog Általános Rész: Negyedik, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 158-192. old.

Belovics Ervin: *A bűncselekmény elkövetői.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog - Általános Rész: Negyedik, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap- és könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 379-406. old.

Belovics Ervin: *A büntetés kiszabása.* In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog - Általános rész: Negyedik, hatályosított kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2009. 379-406. old.

Belovics Ervin: *A személy elleni bűncselekmények.* In: Békés Imre (szerk.): Büntetőjog - Különös Rész: Hetedik, átdolgozott kiadás. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2008. 91-185. old.

Belovics Ervin: *A közrend elleni bűncselekmények* In: Békés Imre (szerk.): *Büntetőjog - Különös Rész: Hetedik, átdolgozott kiadás.* HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2008. 341-441.

Belovics Ervin: *A jogrend egységének elve a büntetendőséget kizáró okok körében.* In: Balla Judit - Borbély Zoltán - Koltay András (szerk.): *"A Köztársaság nevében!"* Pálinkás György emlékkönyv. Rejtjel Kiadó Budapest, 2007. 77-84. old.

Belovics Ervin: *Az ügyész büntetőjogi tevékenysége.* In: Zanathy János (szerk.): *Az igazságügyi szervek működése: Kommentár a gyakorlat számára.* HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2007. 21-41. old.

Belovics Ervin: *Értelmezési anomáliák a jogos védelem jogalkalmazói gyakorlatában.* In: Farkas Ákos - Nagy Anita - Róth Erika - Sántha Ferenc - Váradi Erika (szerk.): *Tanulmányok Horváth Tibor 80. születésnapjára.* Bíbor Kiadó Miskolc, 2007. 13-40. old.

Belovics Ervin: *A személyek elleni bűncselekmények.* In: Békés Imre (szerk.): *Büntetőjog - Különös Rész: Hatodik, átdolgozott kiadás.* HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2007. 92-185. old.

Belovics Ervin: *A közrend elleni bűncselekmények.* In: Békés Imre (szerk.): *Büntetőjog - Különös Rész: Hatodik, átdolgozott kiadás.* HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2007. 339-449. old.

Szerkesztett könyvek

Belovics Ervin - Tamási Erzsébet - Varga Zoltán (szerk.): *Örökség és büntetőjog. Emlékkönyv Békés Imre tiszteletére.* PPKE JÁK Budapest, 2011.

Hazai folyóirat cikkek

Belovics Ervin: *Dogmatikai problémák az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmények körében - I. rész.* In: *Ügyészek Lapja* 2012/1. 5-18. old.

Belovics Ervin: *Dogmatikai problémák az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmények körében - II. rész.* In: *Ügyészek Lapja* 2012/2. 5-27. old.

Belovics Ervin: *A bűnpártolás járulékoságának dogmatikai problémái.* In: *Magyar Jog* 2012/2. 65-79. old.

Belovics Ervin: *A hamis vád elkövetési magatartásainak sajátosságai.* In: *Iustum Aequum Salutare* VII. 2011/4. 25-38. old.

Belovics Ervin: *A büntetés-végrehajtás ügyészi törvényességi felügyeletének szerepéről.* In: *Börtönügyi Szemle* 27. 2008/1. 1-14. old.

Belovics Ervin: *Gondolatok a jogos védelem körében kifejthető védelmi cselekményről.* In: Rendészeti Szemle 2007/7-8. 105-123. old.

Belovics Ervin: *A jogellenesség és a társadalomra veszélyesség konfliktusa.* In: Iustum Aequum Salutare 2007/3. 31-44. old.

Belovics Ervin: *A Büntető Törvénykönyvben nem szabályozott büntetendőséget kizáró okok - I. rész.* In: Ügyészek Lapja 2007/3. 5-14. old.

Belovics Ervin: *A Büntető Törvénykönyvben nem szabályozott büntetendőséget kizáró okok - II. rész.* In: Ügyészek Lapja 2007/4. 5-12. old.

Külföldi folyóirat cikkek

Belovics Ervin: *Criminal judgement of victim's right to self-determination in the Hungarian judicial practice.* In: IAP Newsletter 58. Elfogadott publikáció, megjelenés alatt.

Belovics Ervin: *Features of substitute private accusation in Hungarian Criminal Procedure.* In: Annals of the West University of Timisoara - Law Series 1/2012. Elfogadott publikáció, megjelenés alatt.

Belovics Ervin: *Initiation of criminal court procedure in the Hungarian Jurisdiction.* In: Annals of the West University of Timisoara - Law Series 2/2012. Elfogadott publikáció, megjelenés alatt.

Belovics Ervin: *Spoločenská nebezpečnosť ako právne kritérium maďarskej definície trestného činu.* In: Informačný spravodajca Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky 1/2012. pp. 18-29.

Belovics Ervin: *Підстави для порушення судового процесу по кримінальним справам в угорській правовій системі.* In: Вісник прокуратури 4-5/2012. pp. 189-196.

Belovics Ervin: *The criminal distinctiveness of the victim's consent in the Hungarian Law practice.* In: The Lawyer Quarterly 4/2012. pp. 1-8.